

ጠባይዕ

subst. [Plur. vocis ظبيعة] m. et fem. , Pl. ጠባይዓት ፣ 1) *natura* a) animalium, vel *indoles insita* ፣ ጠባይዐ ፣ (v. ህላዌ ፣) እንስሳ ፣ φύσεις ζώων Sap. 7,20; ጠባይዕ ፣ ዘእንላ ፣ እመሕያው ፣ ἡ ἀνθρωπίνην φύσιν Chrys. ho. 5; ሕገ ፣ ጠባይዕ ፣ νόμος φύσεως Chrys. ho. 27; ፍትወት ፣ እንስሳዊት ፣ እምከመ ፣ ተሠልጠት ፣ ትሬሲ ፣ ጠባይዒሁ ፣ ለብእሲ ፣ ከመ ፣ ጠባይዐ ፣ እንስሳ ፣ Fal. f. 15; Christus ነሥኦ ፣ ዘዚኦ ፣ ጠባይዐ ፣ Syn. in Prol.; በእንተ ፣ ተዋልጦ ፣ ጠባይዐ ፣ እንላ ፣ እመሕያው ፣ F.M. 1,3; femina ድካምተ ፣ ጠባይዕ ፣ F.M. 3,3; አቅሞተ ፣ ጠባይዕ ፣ (sustentare vel servare naturam) F.M. 11,1; ተሐደሰ ፣ ጠባይዐ ፣ እንላ ፣ እመሕያው ፣ በትንሣኤሁ ፣ ለመድኅኒነ ፣ Abush. 4; እምጠባይዕ ፣ *naturâ* , *secundum naturam* , ut: እመ ፣ ውሕዘ ፣ እምኔሁ ፣ ዘርኦ ፣ ሥጋ ፣ እምጠባይዒሁ ፣ F.M. 14,8. b) *usurpatur de naturis Christi* ፣ እመቦ ፣ ዘይብል ፣ ፪ ጠባይዕ ፣ እምድኅረ ፣ ተዋሕዶ ፣ ውጉዘ ፣ ለይኩን ፣ Fid. Jac. Bar.; Leonis Papae ሃይማኖት ፣ እኪት ፣ ዘረሰዮ ፣ ለክርስቶስ ፣ ፪ ጠባይዓተ ፣ ወ ፪ ምክረ ፣ እምድኅረ ፣ ተዋሕዶ ፣ Sx. Masc. 7; የአምኑ ፣ በአሐቲ ፣ ጠባይዕ ፣ ዘእግዚአብሔር ፣ ቃል ፣ ዘተሰብኦ ፣ Sx. Nah. 23; ኮነ ፣ ጠባይዐ ፣ ፍጡር ፣ አሐዶ ፣ ጽምረተ ፣ ምስለ ፣ መለኮተ ፣ ፈጣሪ ፣ Org. 3; de *essentia Dei*: ነጎሥሥ ፣ በተጎብሎ ፣ ጠባይዐ ፣ መለኮት ፣ Lud. e Mss. Colb. 2) a) *elementa vel principia rerum* ፣ እግዚአብሔር ፣ ፈጠሮ ፣ ለሰብእ ፣ እም ፬ ጠባይዕ ፣ Did. 25; Gad. Ad. f. 35; Lit. Joh.; Cod. Mus. Brit. VIII,1,a; Org. 1 (*quatuor elementa sunt መሬት ፣ ማይ ፣ እሳት ፣ ነፋስ*); Deus Adamum creans ነሥኦ ፣ ፬ ጠባይዐ ፤ ፪ እምዘይትገሰስ ፣ ወ፪ እምዘኢይትገሰስ ፤ ፫ እምዘይትረኣይ ፣ ወ ፬ እምዘኢይትረኣይ ፣ Lit. Orth.; እሉ ፣ እሙንቱ ፣ ጠባይዓቲሁ ፣ ለአዳም ፣ Lud. e Mss. Colb. b) *temperamenta corporis humani*: አሕላም ፣ ይትወለዱ ፣ እምቲሳሔያተ ፣ ጠባይዕ ፣ አርባዕቱ ፣ sc. ጠባይዕ ፣ ማያዊ ፣ ነፍሳዊ ፣ (legas ነፋሳዊ ፣) ፣ መሬታዊ ፣ እሳታዊ ፣ Fal. f. 16 (vid. sub አንሳሕስሐ ፣ col. 327).

tabāyā°

Grébaut

ጠባይዕ ፣ *tabāyā°* «*natura, elementum, nature, un des quatres éléments*» Ms. Roma, Biblioteca Nazionale Centrale di Roma, Orientale 134, p. 143 Grébaut 1952, 346

Leslau

ጠባይዕ *tabāyā° natural disposition, nature, elements, essence* Leslau 1987, 587b

Bibliography

Revisions

- Magdalena Krzyżanowska *added Gr and Les* on 15.8.2023
- Magdalena Krzyżanowska *nesting*, on 9.7.2018
- Andreas Ellwardt *last updated txt file and doc file of Lexicon* on 19.4.2017
- Pietro Maria Liuzzo *exported from lexicon to XML* on 16.1.2017
- Pietro Maria Liuzzo *updated lexicon XML file adding nested senses* on 16.1.2017
- Andreas Ellwardt *updated txt file and doc file of Lexicon* on 22.11.2016

TraCES en